

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHaja v pondeljek, sredo in petek.

NAROČNINA:

Za Ameriko - \$5.00 Za Cleve'd. po pošti \$4.00
Za Evropo - \$4.00 Posamezna številka - 3c

Wm. H. Clark, A.M., N. C. CLEVELAND, OHIO. TELEPHONE CUY. PRINCETON 100

EDWARD KALISH, Publisher

LOUIS J. RIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 32. Wed. March 20th, 1918

Socijalist o boljševikih.

Svoboda govora v Rusiji je ubita. Kjer pa ni svobodnega časopisa, kjer ni svobode govora, se ljudstvo ne more izobraziti. Torej so boljševiki ugasnili ono luč, ki edina more ljudstvo narediti sposobno za samovlado. Ruske mase so veliko bolj ignorantne kot sta mislila Lenine in Trotzky. Oba sta se več let gibala med delavci v velikih mestih. O ruskem kmetu nista ničesar vedela, niti je ruski kmet se danes ne razume.

Ruski delavci v tovarnah so se skrivelj počevali o socijalizmu. Na te delavce sta se zanašala Lenine in Trotzky, da uvedejo socijalistično državo. Toda kdo se more v Rusiji zanesi na kakega prijatelja? Car je to dobro vedel kot vesta Trotzky in Lenine. V Rusiji je nemoguče razločiti voluhu od prijatelja. Niti v današnjih časih ne. Carjevi ogleduhu so pripadali socijalistični stranki, ta celo anarhističnim organizacijam. Oni niso bili samo pasivni člani organizacije, ampak v mnogih slučajih celo voditelji. N. pr. vzemite slučaj Malinovskega. Malinovski je bil socijalist, član parlementa, mož, ki je bil zvoljen v Dumo, ker je bil priljubljen pri Leninovih privržencih. Malinovski je strahovito napadal carjevo vlado, ki se ga je jaksalo. Toda ko je nastala v Rusiji revolucija in so revolucionarji udriči v skrivne sobe carjeve tajne policije, se je dognalo, da je bil Malinovski tajni carjev ogleduh, in njegove "delavske" govorje je pripravljala policija z največjo paznostjo.

Carjeva policija je računala, da med ruskimi delavci ni več kot 15 percentov socialistov. In na priporočilo policije se je kar podal v vojno, kajti računal je, da se v vojni lahko znebi veliko več socialistov kot pa će uprizori nekaj krvavih pogromov po raznih mestih. Raditega je ruská vlada v začetku vojne počrnila včinoma delavcev iz tovaren in jih poslala na fronto. In ker je v tovarnah primanjkovalo delavcev, so počrnila kmečke sinove na farmah in jih pripeljali v mesta, da so zavzeli prostore delavcev. Ruski kmet je jalo sovraži stroje. O njih ima še popolnoma srednjeveške nazore. Ruski kmet je navajen delati s svojimi rokami. On smatra stroj kot svojega sovražnika, ker mu jemlje delo iz rok.

In dočim so bili socialisti izlani na fronti, so mužiki "klalii" stroje v tovarnah. Nenavadeni strojev, so jih včinoma počrnil in uniščili. In kako zlobno veselje je odsevalo na njih licih, ko so videli kako stroji padajo na kose. Celotno ogromno Putilove tovarne, ki so podobne Krupovim, so bile na ta način skoraj popolnoma uniščene. In takim ignorantnim ljudem sta začela Lenine in Trotzky prilagati svojo platformo, ki se je glasila:

"Mi moramo nemudoma organizirati koncile delavskih delegatov, koncile bančnih uslužencev in drugih, da podvzamemo take korake, ki nam omogočijo združiti vse banke v deželi v eno ogromno narodno banko, nакar kontrolirojemo delavski delegati to banko in njene sindikate, in tako pridejo ljudem v narodno last. Kmetje morajo nemudoma vzetí vso zemljo od njih lastnikov. Producija mesa in kruha se mora povečati, vojaki morajo dobiti boljšo hrano. Uničevanje živine, orodja itd. ni dovoljeno."

Toda kako so si analfabetne mase to tolmačile? Sledče: Tovarne so lastima mož, ki v njih delejo. Zemlja spada mož, ki jo obdeluje."

Delavci-mužiki so zapustili tovarne in bežali na kmetije. Vsak je vzel, kar je mogel. Nobene organizacije, nobene pravilne delitve pod kontrolo. To je bil začetek ruske anarhije.

Delavci in kmetje so tako malo vedeli, kaj pomeni "nacionalizacija", tako malo so se zavedali svoje nove odgovornosti, da so razbili tovarne, o katerih so trdili, da so njihove, razbili so stroje in poslopja in brezobzirno klali živino na zemlji, katero so si prilastili. Namesto da bi bili zmožni, da bi na razvalinah stare vladne ustvarilki ko-operativno zadružno celega naroda, so razvaline še povečali. Tako je razpadla ruská industrija, ruski transport, rusko poljedelstvo.

Delavski komisari, kateri so postavili boljševiki, da operirajo tovarne, so se skazali do začnjega kot nezmožne. Veliko boljša je bila železničarska organizacija, ki je klub vmesvanju od strani vlade in vojaštva še vedno operirala nekaj vlagov.

Toda medtem je pridelek gnjil v žitnicah, kajti prometnih vlakov ni bilo dovolj, da bi razvajali blago s kmetij, in letina bo letos tako suha, ker ni bilo gnojil in drugih kmetskih potrebačin.

Koliko je razlike med boljševizmom in med anarhizmom, se prav lahko pove. Razlike ni nobene.

Vsačko zlo pa, ki danes obstoji v Rusiji je direktno ali indirektno posledica stare carske vlade. Ruski narod je bil najprvo izdan od carja Nikolaja in njegove nemške žene. Pozneje so pa boljševiki ponovno izdali ruski narod. In če se zmerenim ruskim socialistom ne posreči organizirati svoje sile in ustavoviti demokracije, tedaj preči vsemu ruskemu narodu popolen pogin v anarhiji.

Danes vidite vojake po celi Rusiji, vsak vlak jih je poln, postopajo po cestah in železničnih postajah, delati neče, zahlevajo pa povsod kruha in stanovanja.

In kdo bi zameril tem "tovarišem", kakor se ruski vojaki in delavci nazivajo med seboj? Tovariš mora dobiti kruh in prenoscice. Toda z delom nikakor ne. Delati neče. Tovariš se je bil za Rusijo. Umrjal je od lakote za revolucijo. In sedaj prihaja nazaj, da dobi svoje zaslужeno plačilo, mogoče dobi delež kake tovarne, mogoče nekaj zemljišča. In cesar ne dobi zlepja, bo vzel s silo.

"Tovariš" je prijazen človek, ubogljiv, skoro otročji. Toda njegov hrbet je načiven udarcev, njegove pesti so ogromne. Na "tovariša" lahko vplivate, kadar hočete, in kadar ga dobijo v roke anarhistični sleparji, tedaj ga lahko nahujskajo k vsemu, kar hočejo.

Ruske mase drže danes v rokah bič, s katerim jih je tpel car. Ozirajo se po hrbtu, po katerem bi živil gal bič, brez milosti, s teško roko. Barbarizem, s katerim postopajo ruski vojaki napram častnikom, je povrnil barbarizma, s katerim so ruski častniki nastopali napram vojakom. Nekti ruski vojaki, ki je služil dve leti na fronti, mi je pripovedoval, da so ruski častniki, kadar so bili slabe vojne, kaznovali vojake s tem, da so jih "postavili pred topove". Prisili so si romnika, da se splezal na vrh strelnega jarka, kjer je bil dobra tarča nemškim strelcem. Streljali so toliko časa vanj, da je padel mrtev na tla.

Ko je Kerenski prišel do vlade, je odstavil mnogo častnikov in jih nadomestil z možimi, ki so vodili revolucionarje. Profesorji, učitelji, pisatelji so vodili vojake. Toda ko so boljševiki izdali povelje, da smejo vojaki kadar hočejo odstaviti svoje častnike, tedaj se je zililo vse maščevanje ruskih vojakov nad častniki.

Cital sem v neki knjigi V. L. Burceva, kako so vojaki z rokami ubili nekega častnika v Viborgu, Finska. Dva vojaka sta zgrabila častnika pri rokah, dva pri nogah, in dvignili so ga ter ubitali ob ostro skalo, dokler ni bil krkvet skozi in skoz prlit. General je zvedel o tem početju, toda se ni drznil vojakov takoj prijeti radi tega početja. Čez nekaj časa je vojakom omenil ta dogodek, ostel jih je radi njih početja, in vojaki so jokali kot otroci radi svojega zločina.

Vsem je znano, da je Nemčija najbolj skrbela da se je boljševizem raširil v Rusiji. Kaiser sam je podpisal potni list za Lenina da je varno potoval iz Švica skozi Nemčijo v Rusijo. Nemški voluhu so hujskali v Petrogradu za časa, ko je Kerenski vodil vlado. Vsakomur se zdi, da Nemčija namenoma sejala seme anarhizma v Rusiji, da ustvari popolno zmecnjava, in povzroči, da je Rusija bolj sposobna za zvite nemške načrte.

Malinovski, ruski socijalist in carjev voluh, ki je štiri leta vodil socijaliste v Dumu, je dobil sedaj dovoljenje od nemške vlade, da ustavlja anarhistične organizacije med ruskimi ujetniki v nemških ujetniških kampih.

Skrb za žene in otroke v vojni

Vlada Zjedinjenih držav ima poseben oddelek, ki posveti vse svoje delo napredku v blagostanju žensk in otrok v Zjedinjenih državah. Danes smo v vojni, niso prizadeti zaradi vojne samo moški, ampak ravno tako tudi ženske in otroci. Milijone materimava svoje sinove pri armadi, mnogo tisoč mater je, ki so prej živele od sinove podporo in se morajo sedaj ozreti po drugem zaslužku. Ne samo matere, ampak tudi žene, sestre. Ravno tako otroci. Brez skrbne vzgoje, nadzorstva in skrbi tako od strani očeta kot matere, bodojo otroci teško dobro in pravilno vzgojeni. Otroci so neda, prihodnost naroda, zato je pač potrebno, da vlada posveti otrokom vso poznavost, ki je mogoča. Vojna ne prinese nobeni družini kaj dobre, ampak mnogo gorja, zato je pa potrebno, da se vlagava v vojnem času posebno briga za ženske in otroke v isti meri kot se briga za moške, kajti mi moramo nositi enaka bremena. Kadar strada družinski oče, strada otrok in ženske.

V vojnih časih se torej ne

sme zanemarjati ženske niti otrok.

Gledati se mora, da

družine vzrejajo močne in

zdrave otroke, zdrave na tele-

su in duhu, kajti bodoča moč

naroda je odvisna od otrok,

ki jih narod vzreja. Vlada da-

je nekaj jako lepih naukov

materam v tem vojnem ča-

su, in uredništvo želi, da naše

vrlé slovenske materje kolikor

mogoče paziijo na te nauke in

se ravnajo po njih. S tem ne

pomagajo samo otrokom in

samim sebi do boljšega zdravja

in napredka v življenu, ampak pomagajo tudi celemu

narodu.

Otroci in materje potrebujejo varstvo. Zjedinjene države so dognale, da se more umiranje otrok preprečit, le,

ako se pomaga materam.

"Lansko leto je umrlo 15.000

mater na posledicah rojstva,

in 300.000 otrok je umrlo,

starši manj kot 5 let. Mnogo

teh smrti bi se lahko preprečilo.

"V deželah, ki se nahajajo

v vojni, so vlade prvo

leta posredicah rojstva,

in 300.000 otrok je umrlo,

starši manj kot 5 let. Mnogo

teh smrti bi se lahko preprečilo.

"V deželah, ki se nahajajo

v vojni, so vlade prvo

leta posredicah rojstva,

in 300.000 otrok je umrlo,

starši manj kot 5 let. Mnogo

teh smrti bi se lahko preprečilo.

"V dežalah, ki se nahajajo

v vojni, so vlade prvo

leta posredicah rojstva,

in 300.000 otrok je umrlo,

starši manj kot 5 let. Mnogo

teh smrti bi se lahko preprečilo.

"V dežalah, ki se nahajajo

v vojni, so vlade prvo

leta posredicah rojstva,

in 300.000 otrok je umrlo,

starši manj kot 5 let. Mnogo

teh smrti bi se lahko preprečilo.

"V dežalah, ki se nahajajo

v vojni, so vlade prvo

leta posredicah rojstva,

in 300.000 otrok je umrlo,

starši manj kot 5 let. Mnogo

teh smrti bi se lahko preprečilo.

"V dežalah, ki se nahajajo

v vojni, so vlade prvo

leta posredicah rojstva,

in 300.000 otrok je umrlo,

starši manj kot 5 let. Mnogo

teh smrti bi se lahko preprečilo.

"V dežalah, ki se nahajajo

v vojni, so vlade prvo

leta posredicah rojstva,

in 300.000 otrok je umrlo,

starši manj kot 5 let. Mnogo

teh smrti bi se lahko preprečilo.

"V dežalah, ki se nahajajo

GIBANJE MED ŠTAJER-SKIMI SLOVENCI

Dr. Korošec je pričel na Štajerskem večjo narodno akcijo v jugoslovanskem duhu. Slovenski Gospodar piše na uvidnem mestu pod naslovom: "Slovenci na delo za samostojno jug. državo!" — poziv na vse občine vsa društva, da podpirajo delovanje svojih poslancev; v tem pozivu se glasi: "Najbolje bomo podpirali jugoslovanske poslance v borbi za samostojno jugoslovansko državo, alio se glasno izjavimo vsi kot en mož za zedinjenje vseh Jugoslovjanov v svobodni jug. državi."

V isti številki objavlja izjavo "Zvezde Slovenskih Deklet" ki je imela svoje zborovanje 6. januarja v St. Petru v Savinjski Dolini. Na tem zborovanju so govorili dr. Hohnjec in nekliko deklet.

Za zedinjenje so se izrazile po Slov. Gospodarju od 10. I. Slovenkinje na Murskem polju. V izjavi, ki nosi 120 podpisov, se glasi: "Kot čuvanje slovenskega ognjišča zahtevamo v svojem, kakor tudi v imenu svojih mož na bojišču in svojih otrok samostojnost in neodvisnost našega že tako dolgo blaženega naroda."

Njim so se pridružile tudi Slovenke iz Starega Trga.

Zadnje dni so podale izjave naslednje štajerske občine: Bezina, okolica Konjic, Gomilsko, Kokanje, Solčava, Grajska vas, Frankolovo, Brezje, Ljubnica, Ivaniševci pri Radgoni, Dolena pri Ptaju in vse občine iz okolice Rajhenburga.

Naslednja društva so podala izjave: Zveza jugoslovenskih železničarjev (filiala v Mariboru), Orel, Bralno društvo, Jug. Strokovna Zveza, Dekliška Zveza, in vse katoliške narodne organizacije, poleg njih še duhovščina deklanije Braslovče in Hranilnica v Križevcih.

V izjavi občine Dolena pri Ptaju se glasi: "Avstrijska in štajerska vlada se ne briga niti malo za naše potrebe: v jugoslovenski državi so nam zagotovljeni pogoji na kmetsko ekonomski napredek in naša narodna prava. Krivici in teptanju Slovencev je mera prepolna! Vsi na delo za Jugoslavijo: samo s skupno akcijo bomo močni!"

(Slovenec, 5. I.) "Olkinska odbora občine Bezina in okolice Konjic sta sprejela naslednjo izjavo (17. decembra): 1. Navdušeno in z največjim zadovoljstvom odobravamo odločno in jasno politiko Jug. kluba in izražamo posebno hvaležnost dr. Korošcu za vstajino in nesobično delovanje. 2. Izražamo svoje najglubočejše nezaupanje in preziranje vsem kukačičjim izdajalcem naše deklaracijske politike in jih pozivamo, da odlože svoje mandate, ker jih zlorabljajo in s tem žalijo ponos našega zavednega naroda. Mislimo dr. Šusteršiča in njegove storitve. 3. Pozivljamo Jug. štud, da v zvezi s Češko Zvezo in Ukrainsko Zvezo neomilivo vstraja pri svoji zahtevi po samoodločevanju

narodov, kar je edina pravica podlaga za hitri in trajni mir. 4. Verujemo, da ni na svetu sile, izvzemši naše nesloge, ki bi bila v stanu zaustaviti ali preprečiti razvoj našega tro- edinega jugoslovenskega naroda, ki je v resnicu še mlad, toda vreden in sposben za življenje, ker hoče živeti."

V isti številki prinaša vest, da je za jugoslovansko deklaracijo podalo izjavilo še kakih 50 štajerskih občin in duhovščina, deklanije Postojna na Kranjskem.

— Mestna vojna komisija naznana vsem Slovencem v Clevelandu in okolicu, da je sedaj čas, da začnejo obdelovati svoje prazne lote in prostore, ki se nahajajo za njih hišami. Namen vojne komisije je, da vsakdo obdelava vsako ped zemlje. Pozivlje se, ob jednem vse one, ki imajo prazne lote v mestu, da na- sestvu.

NAJČISTEJŠA LUČ

Električna luč ohrani vaš dom čist in prijazen. Ne daje nobenega dima ali par ki omadujejo zid in pohištvo.

Upeljite elektriko v svojo hišo.

THE ILLUMINATING COMPANY
ILLUMINATING BLDG. PUBLIC SQUARE

Eight Cylinder KING

Automobil najfinijega izdelka, krasno delo in čudovite trepočnosti. Dajte da vam avtomobil razkazemo, prepričali se bodete, da je boljši kot vsak drugi 8 cilindrov avtomobil.

KING CLEVELAND CO.

1924 EUCLID AVE.

Vprašajte za

Mr. Chas. C. Lewis Bell Prospect 3020

Cuy. Central 2410 R

Račun med krajevnimi društvami in S. D. Z.

za mesec januar. Asessment, št. 51-18

Društvo	DOHODKI				STROŠKI.								
	Skupni dohodki	Poznrt. asessment	Bolniški asessment	Upravni sklad.	Pristopnina	Pl. knjižice	Znaki	Spremembe	Vrh. zdrav.	Skupni stroški	Poznrtina	Bolniška podpora	Stvarila in stanov in stanice
1	794.32	392.77	335.70	58.35	.75	.....	6.00	.75	1326.00	1000.00	326.00	.....	384
2	88.61	43.31	35.00	9.30	1.00	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	73
3	119.81	58.76	50.25	7.80	3.00	.....	.....	.....	.....	28.00	28.00	.....	57
4	504.84	279.64	174.25	47.70	2.25	.....	.....	.25	.75	555.00	500.00	55.00	328
5	104.42	47.42	46.50	8.25	1.00	1.00	.....	.25	.....	.....	.....	.....	62
6	100.49	53.09	39.50	7.65	.....	.....	.....	.25	.....	18.00	18.00	.....	51
7	116.74	58.78	48.86	8.85	.....	.....	.....	.25	.....	93.00	93.00	.....	60
8	75.73	35.43	34.00	6.30	.....	.....	.....	.....	.....	21.00	21.00	.....	45
9	209.34	106.93	86.36	16.05	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	110
10	163.71	81.16	68.50	13.80	.....	.....	.....	.25	.....	.....	.....	.....	92
11	177.51	93.41	65.50	16.35	2.00	.....	.25	.....	20.00	20.00	20.00	.....	107
12	114.98	60.58	44.25	8.40	.....	1.00	.....	.75	.....	.....	.....	.....	58
13	217.97	101.71	99.11	15.90	1.00	.....	.25	.....	22.00	22.00	22.00	.....	110
14	18.99	14.64	7.75	3.60	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	24
15	152.40	84.62	56.48	10.05	.75	.....	.25	.25	82.00	82.00	16.00	.....	72
16	69.44	40.64	22.50	4.80	.75	.....	.50	.25	16.00	16.00	16.00	.....	31
17	253.80	117.30	116.00	19.50	.75	.....	.....	.25	.....	.....	.....	.....	133
18	3283.10	1670.19	1233.51	262.65	12.25	3.00	.50	.75	2181.00	1500.00	681.00	1797	

Fr. Hudovernik, tajnik.

Bell Phone Main 1206

Cuy. Central 2410 R

Borba z vetrovi.

Letošnja zima, najbolj mrzla v 48 let, je bila še veliko hujša, ker so neprestano divljali jaki ostri vetrovi.

Ob vetrovih dnevi se vsili mrzli zrak skozi špranje in okna veliko hitreje kot pa morate greti stanovanje.

Ob takih dnevih morate zakuriti vse peči na polno paro, če hočete imeti količaj udebnosti v stanovanju.

Tekom meseca januarja je bila posrednja hitrost vetra 15.4 milje, in naj večja hitrost vetra je bila zaznamovana 12. januarja, ko je znašala 54 milj na uro.

Na ta dan je padel termometer za 42 stopinj tekom 16 ur – tako da ste potrebovali dvakrat toliko gorkote 12. januarja kot 11. januarja.

Plinova služba je vaše prvo obranbeno sredstvo proti skrajnim spremembam vetrov in temperature.

Naravno je, da se potrebuje silna množina plina, da se borite proti tem vetrovnim napadom. In včasih si ne morete samo s plinem boriti proti vetrovom.

Toda naši odjemalci naj vedo, da tekom zimskih vetrovih dnevi dobijo vsak mogič kubični čevlj plina.

DR. L. E. SIEGELSTEIN,
Bell Phone Main 1206
Cuy. Central 2410 R

KRVNE IN KRONIČNE BOLEZNI

URADNE URE:
Od 9. zjutraj do 4. popoldne, od 7. do 8. zvečer.
Ob nedeljah od 10 do 12.

308 Permanent Bldg. 748 Euclid Ave. near East 9th St.

POSEBNO.

En ducat krasnih kabinet fotografij samo . . . **2.00**

Mi smo mojstri za izdelovanje ženitovanskih slik. Venkovske skupine. Fotografiramo tudi umrle. Povsem slike na vse mere. Delo garantirano. Odprto ob nedeljih in prečinkah.

NATIONAL ART STUDIO

L. BRYAR,

Tel. Central 3070 R

KAKO SE PRIFI AVTOMOBILU HRANI DENAR

Vsek avtomobilist ima veliko stroškov s "tires", "bearings", kakor tudi s "springs", itd.

Prihranite si 50 odstotkov, če imate mehke in namazane "springs" pri avtomobilu.

Edino moj najnovnejši "OILERJI" vam "springe" popolnoma pokrije obvarujejo blata vode, prahu, nikdar ne zaravljivo, ne škrpljejo, se ne polomijo.

Dajejo lahko gibanje "springom", mažejo se sami z oljem ali maščobo.

Garantirane za 20.000 milj.

Cena od \$5.00 naprej, popolnoma zgotovljeni. Ako niste zadovoljni, se povrne denar.

SELF OILING SPRING COMPANY

L. SKOK, predsednik

6525 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO

TEL. PRINCETON 1678 W

Za Čistenje OBLEK!

POKLJUDITE NAS PO TELEFONU

ALI PA SAMI PRINESUT

NASE DOBRO DELO IN POSTREŽBA JE ŽE VEČ POZNANO KOT NAJBOLEJ

The Frank's Dry Cleaning Co.

6361 East 55th Street, Cleveland, Ohio

COLLIERWOOD ROAD

1551 Waterloo Road, Elgin, Illinoia

TELEFON CENTRAL ROSEDALE 5694

Čistenje in likanje oblek.

DOBRO DELO. NIZKE CENE.

Moške obleke ..... \$

Andrej Černišev,

Roman

Spisal: JULIUS ZEYER

Poslovenil STANKO SVETINA

"Oh, Rusija!" je vzkliknila, "glej, tu stoji tvoja vladarica! Moj pozdrav tebi, ti zemlja velike hodočnosti! pride čas, ko bom kot samovladarica sedla na tvoj blišči prestol. Sama si polagan tvojo kruno na svoja mlad senca, zakaj v globini moje kluše mi takoj veli bog in kakor dvigam sedaj blagoslavljajoč nad teboj svoje roke, tako bo blagoslavljala nekoč tudi ti, sveta mati imen Katarine, zakaj slavo tvojo bom razširila, da dosegne višino celič zvezdi, ki so nema priča najinega dogovora!"

Poslašla si je demantni venec na čelo. Rožnat trak, ki je kerasil njene lase se ji je po naključju tam zamotal. Mahoma ga je strgala in vrgla proč; vetr se ga je polastil in ga nesel v daljavo, da se je lesketal v noči kakor rožnat blisk.

"Proč od mene, znaki ženske nečimernosti," je rešla Katarina. "Jaz nisem več deklica, ampak te zemlje močni vladar!"

Se enkrat je splavalno njeni oko po širni pokrajini v neizrečeni navdušenosti, njene razpuščene lasje so valovali v vetru in belo, marmorno čelo se je svetilo v noč, ozarjen z živopisanim sijem dragih kamnov...

Andrej se je hotel vrči pred njo na kolena, toda hipozna je izginil stolp Ivan Veliki, Moskva in Katarina sama kakor puhle prikazni, nekaj ga je močno streslo in zopet je stal v Lambertijevi sobi. Tudi Katarina je odpela oči, izvila se mu je prestrašena iz načrta in je sedla na svoje prejšnje mesto. Andrej je bolestno zatarnal ob njeni kretnji, toda ni se gamil z mesta, zakaj misil je, da še vedno plameni na njenem čelu demantni venec, in ta prevara ga je še preveč dobro spomnila na gremko resnico.

Lamberti je zapri okno in je zopet prizgal voščene svečice, stoječe na girandoli poleg ognjišča. Mala svetilka je ugasnila in zrak v sobi je bil čist, brez sledu po modrikasti megli in sladkem vonju.

Katarina je začela prva govoriti.

"Cemu ste mi privredli te davno minule sanje pred dušo?" je vprašala. "Motite se, če mislite, da prežene fantom mojega prejšnjega bitja resnico moje ljubezni, ki vse preglusi. Ne maram več nobenega prestola. Kaj je navdušenje, če ne izmišljena prevara?"

"Morda blisk božanstva v temi naše zavesti, morda proško razumevanje našega lastnega bitja in nagn spomin na naše sorodstvo s prabitem."

Zakaj zatajujete silni vtis ravnikar znova doživljene spomina?" Da je vaša ljubezen močnejša od tege, kar ste imeli za nalogovo svojega življenja? Le premislite! Vi ste hoteli ubegati s svojim ljubimcem — glej, sam vama pomogram k temu."

Pritisnil je na skrito pero in v zidu so se odprla majhna vratica; posvetil je tja in Andrej in Katarina sta videla ozke stopnice, ki so dirzale nekam pod zemljo.

"Glej," je rekel Lambert, "tu se lahko skrijeta tako dolgo pred človeškim očesom, da vaju prenehajo iskati, in potem lahko zbežita čez mejo. Nihče vaju ni videl vstopiti sem kot moj stari sluga in njegova žena; samo z rokō pomignem in mokala bodeta kakor grob. Bodita prepričana, ako kdo potrka ne odpreta hišnih vrat, predno ne vprašata, kaj naj jima ukazem reči. Dobro torej premislite: ako se se oglasil na hodniku. To jo je

zapretta vrata za vami, ste rešeni, odpovedali ste se z enim korakom prestolu, žezlu, vladi. To je vendar malenkost za vaš, tako prememnit duh, za srečo, tako veliko kakor je vase!

Katarina je hitro napravila dva koraka proti vraticam.

"Toda če ne prestope tehi stopnic," je nadaljeval Lambert, "se vam spolnijo vaše davnne, velike, vzvišene sanje. To priprosto, pobožno, dobro, toda nesrečno rusko ljudstvo, polno vere, požrtvovalnosti in mučenja potrpljenja, čaka na vas kakor na svojo odrešitev; brez vas pade v slabe roke Petra kot igrača poblažne njegove volje, kot žrtev svetih smrtnih, večnih sovražnikov. Potegnite se za to zemljo in pozni unuk bo blagosavljal spomin Katarine, počasal se bo z njo pred strmečimi narodi in ljudstvo vas bo uvrstilo med svoje dobre genije."

Katarina se je vstavila; noge so se ji tresle tako močno, da se je morala oprijeti bližnjega naslanjača, da ni padla. Andrej je stal kakor bi bil na mestu pričkan; odločilni trenotek njegovega življenja se je priznal, natkljuni trenotek bi ga lahko vrgel v peklo bridkosti ali ga dvignil v nebesko veselje.

"Danes leži vaša usoda v vaših rokah," je nadaljeval Lambert, "ena izmed oben prikazni se vam sploh: bodisi ona, ki ste jo imeli v sanjah na pustem pokopalnišču o carobnem raju ljubezni, ali pa ona davna na vrhu stolpa Ivana Velikega, ko ste si dali na celo krono pred tremajoočo Moskvo. Bodite srečna ljubljanka ali velika vladarica! Vendar požurite se s sklepom, zakaj v daljavi slišim že glasove zvončkov, iščijo in najdejo vas, če hočete. Ako zopet prestopite prag te hiše, ako se vrnete k svoji dolnosti, vam ne ostane nobena izbira več. Trenotek, ko je človek gospod svoje usoode, ne pride nikdar dvakrat!"

Umočil je. V dalji so zveneli glasovi zvončkov zaljubljencem, kakor mrtnački zvon in svit pohoda se je bliskal po snegu.

"Andrej!" je skrinknila Katarina in se je zgrudila pred njegove noge, "tu me poglej! Dvigni me k svojemu srcu ali pa me zavri na prestol, da tam poginem v osamelosti in siroščini! Ti otloči najino sudbo, obvaruj me pred divjim vrtincem nasprotnih si misli!"

Andrej je stal kakor skalja; njegov obraz je bil grozno bleš.

"Govcri, Andrej! Ali naj bo Katarina srečna!" je vzkliknila tesnočno.

"Ali naj bo Katarina velika, vzvišena?" je pristavil Lambert mirno.

Zashalo se je močno trkanje na hišna vrata. Starška se je pričakala med vrati dvorane.

"Prišel je trenotek," je rekel Lambert.

Andrej se je zganil, gledal je divje okrog sebe in je padael k nogam Katarine, ki je vstala, ko se je stara pričakala. Poljubil je roči njene krile, nato pa se je z vso močjo prikel za tajna vrata in jih je mahoma zaprl.

"Ti si sama odločila," je vzkliknil in solza mu je silila v oči. "Ti si odločila, zakaj ti si omahovala. Toda končano je! Bodi zdrava, kraljica!"

Moč so ga zapustile, zgrudil se je na stol. Lambert je dal starci znamenje, naj okrepi hišna vrata. Katarina, bleda kakor smrt, je stala nepremično. Koraki mnogih oseb so

izpodbudilo.

"Ah, moji rabljii!" je rekla temno, stresla se je in zatisnila z grozo oči. Nato je hitro pristopila k Andreju. "Zbogom na veke," je zašepetalna in mu je pritisnila poljub na čelo.

Naprodaj je hiša za dve družini, nizka cena \$4250. Hiša je na 61. cesti blizu Superior ave. 5 velikih sob za vsako družino, lot 62x140 številje. Vprašajte na 933 E. 79th St.

"S tem svetlim znamenjem na čelu bo tudi smrt sladka!" je rekel Andrej hvaležno.

Ko so se ozrli, so zagledali Ano Nikitišno, ki je stala med vratimi, videla je vse in je dvingala roko kvíšku, kakor takrat, ko je rekla: "Gorje meni, in vam in nji!"

"Če nekaj časa je bila soba polna dvoranov. Lambert je pristopil sedaj z zlato časo z okreplčnim zdravljem in jo je podal Katarini, medtem ko je Andrej premagavši se odgovarjal na stotera vprašanja in pripovedoval vso današnjo nezgodoto.

"Njena cesarska visokost se je že popolnoma okrepčala,"

je rekla Lambert Ani Nikitišni, ki je ravnala Katarinine lase.

"Nezgoda nima hvala bogu nobenih nevarnih posledic."

Katarina se je vstavila; noge so se ji tresle tako močno, da se je morala oprijeti bližnjega naslanjača, da ni padla. Andrej je stal kakor bi bil na mestu pričkan; odločilni trenotek njegovega življenja se je priznal, natkljuni trenotek bi ga lahko vrgel v peklo bridkosti ali ga dvignil v nebesko veselje.

"Danes leži vaša usoda v vaših rokah," je nadaljeval Lambert, "ena izmed oben prikazni se vam sploh: bodisi ona, ki ste jo imeli v sanjah na pustem pokopalnišču o carobnem raju ljubezni, ali pa ona davna na vrhu stolpa Ivana Velikega, ko ste si dali na celo krono pred tremajoočo Moskvo. Bodite srečna ljubljanka ali velika vladarica! Vendar požurite se s sklepom, zakaj v daljavi slišim že glasove zvončkov, iščijo in najdejo vas, če hočete. Ako zopet prestopite prag te hiše, ako se vrnete k svoji dolnosti, vam

ne ostane nobena izbira več. Trenotek, ko je človek gospod svoje usoode, ne pride nikdar dvakrat!"

Umočil je. V dalji so zveneli glasovi zvončkov zaljubljencem, kakor mrtnački zvon in svit pohoda se je bliskal po snegu.

"Andrej!" je skrinknila Katarina in se je zgrudila pred njegove noge, "tu me poglej! Dvigni me k svojemu srcu ali pa me zavri na prestol, da tam poginem v osamelosti in siroščini! Ti otloči najino sudbo, obvaruj me pred divjim vrtincem nasprotnih si misli!"

Andrej je stal kakor skalja;

njegov obraz je bil grozno bleš.

"Govcri, Andrej! Ali naj bo Katarina srečna!" je vzkliknila tesnočno.

"Ali naj bo Katarina velika, vzvišena?" je pristavil Lambert mirno.

Zashalo se je močno trkanje na hišna vrata. Starška se je pričakala med vrati dvorane.

"Prišel je trenotek," je rekel Lambert.

Andrej se je zganil, gledal je divje okrog sebe in je padael k nogam Katarine, ki je vstala, ko se je stara pričakala. Poljubil je roči njene krile, nato pa se je z vso močjo prikel za tajna vrata in jih je mahoma zaprl.

"Ti si sama odločila," je vzkliknil in solza mu je silila v oči. "Ti si odločila, zakaj ti si omahovala. Toda končano je! Bodi zdrava, kraljica!"

Moč so ga zapustile, zgrudil se je na stol. Lambert je dal starci znamenje, naj okrepi hišna vrata. Katarina, bleda kakor smrt, je stala nepremično. Koraki mnogih oseb so

NAPREDNE SLOVENKE

št. 137 SNPJ. Prošene so one članice, ki so izvoljene v določeni odbor, ido se zberejo v četrt ob 8. uri zvečer v že prej odločen prostorih.

KUPUJEMO

Liberty bonde, za katere plačamo gotov denar. Vprašajte na 808 American Trust Building, odprt ob 9. zjutraj do 6. zvečer. (37)

Naprodaj je hiša za dve družini, nizka cena \$4250. Hiša je na 61. cesti blizu Superior ave. 5 velikih sob za vsako družino, lot 62x140 številje. Vprašajte na 933 E. 79th St.

"S tem svetlim znamenjem na čelu bo tudi smrt sladka!" je rekel Andrej hvaležno.

Ko so se ozrli, so zagledali Ano Nikitišno, ki je stala med vratimi, videla je vse in je dvingala roko kvíšku, kakor takrat, ko je rekla: "Gorje meni, in vam in nji!"

"Če nekaj časa je bila soba polna dvoranov. Lambert je pristopil sedaj z zlato časo z okreplčnim zdravljem in jo je podal Katarini, medtem ko je Andrej premagavši se odgovarjal na stotera vprašanja in pripovedoval vso današnjo nezgodoto.

"Njena cesarska visokost se je že popolnoma okrepčala,"

je rekla Lambert Ani Nikitišni, ki je ravnala Katarinine lase.

"Nezgoda nima hvala bogu nobenih nevarnih posledic."

Katarina se je vstavila; noge so se ji tresle tako močno, da se je morala oprijeti bližnjega naslanjača, da ni padla. Andrej je stal kakor bi bil na mestu pričkan; odločilni trenotek njegovega življenja se je priznal, natkljuni trenotek bi ga lahko vrgel v peklo bridkosti ali ga dvignil v nebesko veselje.

"Danes leži vaša usoda v vaših rokah," je nadaljeval Lambert, "ena izmed oben prikazni se vam sploh: bodisi ona, ki ste jo imeli v sanjah na pustem pokopalnišču o carobnem raju ljubezni, ali pa ona davna na vrhu stolpa Ivana Velikega, ko ste si dali na celo krono pred tremajoočo Moskvo. Bodite srečna ljubljanka ali velika vladarica! Vendar požurite se s sklepom, zakaj v daljavi slišim že glasove zvončkov, iščijo in najdejo vas, če hočete. Ako zopet prestopite prag te hiše, ako se vrnete k svoji dolnosti, vam

ne ostane nobena izbira več. Trenotek, ko je človek gospod svoje usoode, ne pride nikdar dvakrat!"

Umočil je. V dalji so zveneli glasovi zvončkov zaljubljencem, kakor mrtnački zvon in svit pohoda se je bliskal po snegu.

"Andrej!" je skrinknila Katarina in se je zgrudila pred njegove noge, "tu me poglej! Dvigni me k svojemu srcu ali pa me zavri na prestol, da tam poginem v osamelosti in siroščini! Ti otloči najino sudbo, obvaruj me pred divjim vrtincem nasprotnih si misli!"

Andrej je stal kakor skalja;

njegov obraz je bil grozno bleš.

"Govcri, Andrej! Ali naj bo Katarina srečna!" je vzkliknila tesnočno.

"Ali naj bo Katarina velika, vzvišena?" je pristavil Lambert mirno.

Zashalo se je močno trkanje na hišna vrata. Starška se je pričakala med vrati dvorane.

"Prišel je trenotek," je rekel Lambert.

Andrej se je zganil, gledal je divje okrog sebe in je padael k nogam Katarine, ki je vstala, ko se je stara pričakala. Poljubil je roči njene krile, nato pa se je z vso močjo prikel za tajna vrata in jih je mahoma zaprl.

"Ti si sama odločila," je vzkliknil in solza mu je silila v oči. "Ti si odločila, zakaj ti si omahovala. Toda končano je! Bodi zdrava, kraljica!"

Moč so ga zapustile, zgrudil se je na stol. Lambert je dal starci znamenje, naj okrepi hišna vrata. Katarina, bleda kakor smrt, je stala nepremično. Koraki mnogih oseb so

CENJENEMU OBCINSTVU

priporočam svojo veliko začelo vsekovrstnega mesa. Kakor vsako leto imam tudi letos za velikonocne praznike najboljše vrste želodce, šunko, gnjati, plečeta, suho pecenko, volovske jezike, izvrstne domače suhe klobase, kakor tudi jetrnice in krvavice. Vse blago je domače nasoljeno in prekajeno z najboljšim okusom.

Imam v zalogi vedno sveže meso, najboljše vrste telestino in prasino.

ANTON OGRINC,

6124 Glass